

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์และพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ซึ่งสรุปขั้นตอน สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 5.2 การดำเนินการวิจัย
- 5.3 ผลการวิจัย
- 5.4 ข้อเสนอแนะ
- 5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี
- 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติงานจริง และพฤติกรรมที่คาดหวังของผู้แทนข้าราชการครู ในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ
- 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้แทนข้าราชการครู กรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง หัวหน้างานการเจ้าหน้าที่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้แทนข้าราชการครู ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการศึกษา พ.ศ. 2523

5.2 การดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ประกอบด้วย กรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง ผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานการเจ้าหน้าที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี จำนวน 1,162 โรงเรียน รวมเป็น 13,204 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างได้ดำเนินการดังนี้

- (1) กรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง เลือกจากประชากร 22 อำเภอ ๆ ละ 3 คน ได้จำนวน 66 คน
- (2) หัวหน้างานการเจ้าหน้าที่ เลือกจากประชากร 22 อำเภอ ๆ ละ 1 คน ได้จำนวน 22 คน
- (3) ผู้แทนข้าราชการครู เลือกจากประชากร 151 กลุ่มโรงเรียน ๆ ละ 1 คน ได้จำนวน 151 คน
- (4) ผู้บริหารโรงเรียน ได้สุ่มอย่างง่ายจำนวนร้อยละ 25 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดได้ผู้บริหาร 290 คน จาก 290 โรงเรียน ในจำนวนนี้เป็นผู้บริหารจำนวน 145 คน ที่เป็นผู้บริหารของโรงเรียนที่มีผู้แทนข้าราชการครูปฏิบัติราชการอยู่ และอีก 145 คนเป็นผู้บริหารของโรงเรียนที่ไม่มีครูที่เป็นผู้แทนข้าราชการครู
- (5) ครู สุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนที่ได้เลือกผู้บริหารโรงเรียนแล้ว โรงเรียนละ 2 คน ได้ครูจำนวน 580 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,109 คน

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยขึ้น 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 สำหรับผู้แทนข้าราชการครู ในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามพฤติกรรมในการประชุม พฤติกรรมการปฏิบัติงานในหน้าที่งานประจำ ของผู้แทนข้าราชการครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ของผู้แทนข้าราชการครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ชุดที่ 2 สำหรับกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้เกี่ยวข้องมี 4 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นแบบจัดอันดับความสำคัญ 16 ลักษณะ โดยใช้ Q Sort

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการประชุมและพฤติกรรมการปฏิบัติงานในหน้าที่งานประจำของผู้แทนข้าราชการครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ของผู้แทนข้าราชการครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ชุดที่ 3 สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนข้าราชการครู เป็นแบบจัดอันดับความสำคัญ 16 ลักษณะ โดยใช้ Q Sort

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่งานประจำ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ของผู้แทนข้าราชการครูเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 เป็นแบบตรวจสอบรายการ

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือนายอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่มีหน่วยงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่งแบบสอบถามและเก็บคืน ได้ข้อมูลกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 93

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5.3 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สรุปผลดังนี้

5.3.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ กรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง ผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานการเจ้าหน้าที่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี เป็นครูอาจารย์ร้อยละ 56.59 ผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 34.50 และน้อยที่สุดคือผู้ช่วยผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 0.39 มีอายุระหว่าง 31-40 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.71 อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 และน้อยที่สุดคือ อายุต่ำกว่า 31 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.69 มีอายุราชการ 16 ปีขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.67 อายุราชการ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.04 และน้อยที่สุดคือ อายุราชการ 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.27 มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.85 วุฒิปริญญาโทน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.03 และไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานบริหารบุคคลมาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 75.10 ไม่เคยมีประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 24.90 เท่านั้น

5.3.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ

จากการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ให้ความสำคัญมาก 6 ลักษณะแรกเรียงจากสูงไปหาดังนี้

- 1) การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
- 2) ความมีเหตุผล
- 3) ความรับผิดชอบ
- 4) ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์
- 5) การมีระเบียบวินัย
- 6) ความเชื่อมั่นในตนเองกล้าพูดกล้าทำ

5.3.3 พฤติกรรมที่คาดหวังและเป็นจริงในการประชุมของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ

จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่คาดหวังในการประชุมของผู้แทนข้าราชการครูนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยในระดับมากและมากที่สุด แต่มีเพียงประเด็นเดียวคือ การคำนึงถึงผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในระดับ "น้อย"

พฤติกรรมที่เป็นจริงของผู้แทนข้าราชการครูที่ปฏิบัติในการประชุม ผู้เกี่ยวข้องส่วนมากมีความคิดเห็นว่า ผู้แทนข้าราชการครูมีพฤติกรรมการปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก" และมีความคิดเห็นว่าผู้แทนข้าราชการครูมีพฤติกรรมการปฏิบัติในระดับ "มากที่สุด" ใน 3 พฤติกรรม คือ เข้าประชุมอย่างสม่ำเสมอ ให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและยอมรับเสียงส่วนมาก

5.3.4 พฤติกรรมที่คาดหวังและเป็นจริงในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่งานประจำของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ

จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่คาดหวังในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่งานประจำของผู้แทนข้าราชการครู กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก มีความคาดหวังในระดับ "มาก" และ "มากที่สุด" มีเพียงประเด็นเดียวคือ การใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง มีความคาดหวังในระดับ "น้อย"

พฤติกรรมที่เป็นจริงของผู้แทนข้าราชการครู ผู้เกี่ยวข้องส่วนมากมีความคิดเห็นว่า ผู้แทนข้าราชการครูปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก" และผู้แทนข้าราชการครูมีความคิดเห็นว่าในด้านการเสียสละ และประสานประโยชน์เพื่อส่วนรวมปฏิบัติอยู่ในระดับ "มากที่สุด" ในด้านการใช้อำนาจแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน และพวกพ้องกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้แทนข้าราชการครูมีความคิดเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับ "น้อย" ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์เห็นว่ามียุติกรรมอยู่ในระดับ "มาก" และการเป็นผู้บริหารเริ่มสร้างสรรค์งานพัฒนาการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าปฏิบัติในระดับ "น้อย"

5.3.5 พฤติกรรมที่คาดหวังและเป็นจริงในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ของผู้แทน

ข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ

จากผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมที่คาดหวังในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ของผู้แทนข้าราชการครู กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีความคาดหวังในระดับ "มาก" และผู้แทนข้าราชการครูมีความคาดหวังในระดับ "มากที่สุด" ใน 10 ด้าน และคาดหวังในระดับ "มาก" 2 ด้าน

พฤติกรรมที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ของผู้แทนข้าราชการครู ผู้เกี่ยวข้องส่วนมากมีความคิดเห็นว่า มีพฤติกรรมการปฏิบัติในระดับ "มาก" และปฏิบัติ "มากที่สุด" ในกลุ่มผู้แทนข้าราชการครูเห็นว่าได้ปฏิบัติ "มาก" 2 พฤติกรรม คือเสนอความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครูต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด และปฏิบัติงานเกี่ยวกับการการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน ในกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า ผู้แทนข้าราชการครูปฏิบัติอยู่ในระดับ "น้อย" 4 พฤติกรรม คือ การวางแผนการพัฒนาการประถมศึกษาอำเภอ การประสานงานแก้ปัญหาการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนทั้ง 6 งาน การตรวจสอบคุณสมบัติกรรมการศึกษา การนิจารณาหลักเกณฑ์การเลือกตั้งประธานกลุ่มและกรรมการกลุ่มโรงเรียน พฤติกรรมที่ครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่า ผู้แทนข้าราชการครูปฏิบัติในระดับ "น้อย" คือ การตรวจสอบคุณสมบัติกรรมการศึกษา

5.3.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีความคิดเห็นว่าอำนาจหน้าที่ของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ มีความเหมาะสม และเห็นด้วยกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยจากข้อเสนอแนะในแบบสอบถามปลายเปิด มีความคิดเห็นว่าการเกณฑ์เด็ก การยกเว้นเด็กเข้าเรียน การตรวจสอบคุณสมบัติกรรมการศึกษาควรเป็นหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและโรงเรียน

5.4 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต้นสังกัด ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนา เผยแพร่ความรู้ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ จากผลการวิจัยที่เป็นความต้องการของข้าราชการครู
- 2) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรแก้ไขระเบียบว่าด้วย การเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ โดยเปิดโอกาสให้ข้าราชการครูทั้งอำเภอออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูได้ทุกกลุ่มโรงเรียน
- 3) คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ควรกำหนดแผนและแนวทางในการประสานงานให้ความช่วยเหลือและติดตามอำนวยความสะดวกช่วยเหลือของโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนไว้เป็นแนวทางปฏิบัติ

5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาปัญหา และความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ
- 2) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้แทนข้าราชการครูในระดับอื่น ๆ เช่น ระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับจังหวัดและระดับชาติ